

Könyvismertető

A Magyar Hadtudományi Társaság kiadásában jelent meg

Budavári Krisztina:

A magyar védelmi ipar helyzete és fejlődési lehetőségei című könyve.

A tanulmány a magyar védelmi ipar helyzetét és fejlődési lehetőségeit mutatja be 2020-ban, amikor két meghatározó jelentőségű program is folyamatban van, ami hatást gyakorolhat az iparágra. A 2016-ban bejelentett „Zrínyi 2026 – A haza védelmében – Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program”, valamint az „Irinyi Terv – Az innovatív iparfejlesztés irányainak meghatározásáról” című iparfejlesztési program.

A tanulmányban bemutatásra kerülnek a védelmi ipar témakörének elméleti kutatási keretei, lehetőségei és korlátai, a védelmi ipar környezetében bekövetkezett és a védelmi iparra, annak szereplőire hatást gyakorló legmeghatározóbb változások, valamint alkalmazható modellek és elméletek a védelmi ipar, és a védelmi ipari bázis meghatározásához.

Bemutatásra kerül a védelmi ipar, mint sajátos stratégiai iparág, és az iparágra jellemző piaci folyamatok, jelenségek, anomáliák, a fegyverkereskedelem speciális jellemzői, folyamatai, szabályozása. A kutatás során a védelemgazdaságtan és a védelmi ipari elméleti kutatások hazai helyzetében és színvonalában feltárt hiányosságok okán az elméleti fejezet a védelemgazdaságtan hazai helyzetének

bemutatásával zárul. Az elméleti keretek megteremtése után a magyar védelmi ipar történetének rövid tárgyalása ismerteti azokat a lényeges múltbeli tényezőket, amik az aktuális helyzethez vezettek, és ismertük elengedhetetlen ahhoz, hogy a további fejlődési lehetőségek és korlátok érdemben megítélhetőek legyenek.

A hazai védelmi ipar jelenlegi helyzetének bemutatása az aktuális hazai környezetben az iparág hazai szereplőit, kiemelten a stratégiai jelentőségű vállalatok helyzetét tárgyalja, majd a kormány iparfejlesztési programját és a védelmi ipar fejlesztése szempontjából releváns kapcsolódó intézkedéseit, valamint a környezetben kiemelt hatást gyakorló tényezőket, kiemelten pedig a hazai innovációs rendszert.

A nemzetközi környezet tekintetében a tanulmány a biztonsági és az üzleti környezet tényezőit egyaránt vizsgálja, a biztonsági környezetet globális és regionális kontextusban, az üzleti környezetet pedig globális kontextusban, a védelmi költségvetések globális trendjei, a Magyar védelmi ipar helyzete és fejlődési lehetőségei | Befejezés 176 177 Magyar Hadtudományi Társaság Hungarian Association of Military Science globális fegyverkereskedelem legfrissebb statisztikái, a világ legnagyobb védelmi ipari vállalatainak teljesítménye, a védelmi ipar aktuális globális trendjei és a legnagyobb vállalatok üzleti stratégiái alapján. Valamint bemutatásra kerülnek a legjelentősebb szereplők gyakorlati és szakértői elemzések alapján a legfontosabb és feltörekvő technológiák, amik a védelmi célú innovációkban kulcsfontosságúak vagy a jövőben várhatóan azok lesznek. A nemzetközi környezet tekintetében számos nemzetközi tanulmány került feldolgozásra, amelyek alapján levont következtetések érdemi információkkal szolgálhatnak a ma már globális kontextusban gondolkodni kényszerülő magyar védelmi ipari szereplők és a működésük kereteit szabályzó kormány számára is.

A hazai környezet egyik legjelentősebb tényezője, a Zrínyi 2026 program céljai, eredményei és hatása a hazai védelmi iparra, kiemelt jelentőségére tekintettel külön fejezetben kerül bemutatásra a hazai és nemzetközi működési környezet bemutatását követően. A fejezetben számos szakértői tanulmány kerül feldolgozásra és elemzésre a téma kapcsán. Az információkhoz való korlátozott hozzáférhetőség miatt, a fejlesztési javaslatokat nem volt lehetőség konkrét tervekkel összevetni, azonban ennek ellenére számos érdemi következtetés levonására került sor. A Zrínyi 2026 program tükrében történt vizsgálat bemutatását követően, a dolgozat komplex következtetések levonásával és azok alapján megfogalmazott javaslatokkal zárul.

A tanulmány célja volt a magyar védelmi ipar aktuális helyzete és fejlődési lehetőségei tárgyában a releváns tényezők és trendek további kutatásokat segítő rendszerező összefoglalása, és az aktuális állapot szerint hatásuk bemutatása. A téma kapcsán számos kutatást akadályozó korlát merült fel, hazai tekintetben elsősorban a Zrínyi 2026 programmal, a kapcsolódó képességfejlesztési tervekkel és innovációs programokkal kapcsolatos szinte teljes körű információ hiány, valamint a védelmi iparral kapcsolatos védelemgazdasági kutatások és szakirodalom hiánya, azonban ennek ellenére érdemi következtetések levonására is sor került.

A téma elméleti vizsgálatának korlátai rávilágítottak egy olyan területre, ami fejlesztendő prioritásként került meghatározásra – a védelemgazdaságtan és azon belül kiemelten a védelmi ipari kutatások területe, ami számos tényező miatt Magyarországon az elmúlt időszakban nem megfelelően fejlődött. A hazai működési környezet vizsgálata igazolta azt a feltételezést, hogy a kormány 2010-óta következetesen követett politikájába szervesen illeszkedik mind a Zrínyi 2026 program és a Magyar Honvédség jelenleg folyó modernizációja, mind pedig az Irinyi Terv, valamint a magyar védelmi ipar fejlesztése egy komplex gazdaság-, biztonság- és társadalompolitikai célrendszer része, amivel a kormány a védelmi ipar fellendítésén túl, számos egyéb gazdasági és politikai cél elérését tűzte ki.

Ezek között a gazdaság diverzifikáltságának növelését, új munkahelyek teremtését, magas hozzáadott értéket termelő iparág létrehozását, az ország innovációs képességeinek javítását, ami hozzájárul a gazdaság növekedéséhez, katonai területen pedig az importfüggőség csökkentéséhez, és a nemzeti biztonság növeléséhez. Azonban a nemzetközi biztonsági környezetben zajló folyamatok, valamint a globálisan egyre erősödő iparági verseny komplex környezetet teremt, és jelentős kihívásokat jelent a magyar védelmi ipar szereplői számára. Azonban a kormány politikai szándéka a védelmi ipar fejlesztésének tekintetében következetes, és gyakorlati intézkedésekkel alátámasztottan stabilnak látszik. A biztonsági környezet javulása pedig sem regionális, sem pedig globális szinten nem várható rövid távon, ami egyben azt is jelenti, hogy a védelmi kiadások 2016-óta stabilan növekvő globális trendje várhatóan megmarad, ami pedig kedvező környezetet biztosít a magyar védelmi ipar fejlesztéséhez is.

A tanulmány pdf formátumban letölthető a Magyar Hadtudományi Társaság internetes oldaláról: [Magyar Hadtudományi Társaság \(mhtt.eu\)](http://mhtt.eu) a PDF Kiadványok menüpont alatt.